

\$LOGOIMAGE

Extrémní sucho

1. Charakteristika extrémního sucha
2. Ohrožení osob
3. Předpokládané ztráty a škody na majetku a životním prostředí
4. Jak se chovat při extrémním suchu
5. Možné související hrozby

1. Charakteristika extrémního sucha

Pojem sucho v zásadě představuje nedostatek vody v atmosféře, půdě či rostlinách. Jednotná kritéria pro kvantitativní vymezení sucha však neexistují, a proto i definice sucha není jednotná a podle příčin a dopadů ho lze charakterizovat z několika pohledů. Sucho je většinou jevem nahodilým, který se vyskytuje z velké části nepravidelně v období podnormálních srážek s trváním od několika dní až po několik měsíců či let, často doprovázené nadnormálními teplotami vzduchu, nižší relativní vlhkostí vzduchu, zmenšenou oblačností a větším počtem hodin slunečního svitu. Důsledkem těchto faktorů je vyšší výpar (evapotranspirace) a další

\$LOGOIMAGE

prohlubování nedostatku vody.

Rozlišuje se sucho klimatické, půdní a hydrologické.

Klimatické sucho

V přírodních podmínkách České republiky je prvotní příčinou všech typů sucha nedostatek atmosférických srážek. Na počátku je tedy vždy sucho meteorologické, další typy pak mohou nastat s menším či větším zpožděním. Klimatické sucho je nejčastěji definováno srovnáním srážkových poměrů aktuálního období k období dlouhodobému. Při hodnocení klimatického sucha se zohledňuje velikost srážkového deficitu společně s teplotou vzduchu, výparem, rychlostí větru, slunečním svitem, vlhkostí vzduchu aj., jejichž hodnoty mohou sucho zmírnit nebo naopak prohloubit.

Půdní sucho

Půdním suchem se rozumí nedostatek vody v kořenové vrstvě půdního profilu, který způsobuje poruchy ve vodním režimu zemědělských plodin i volně rostoucích rostlin. Nedostatek vody ve svrchních částech půdního horizontu je důsledkem předchozího nebo trvajícího sucha klimatického.

Půdní sucho je základním předpokladem vzniku **sucha zemědělského**, které je možno zjednodušeně označit jako "promítnutí" půdního sucha do zemědělské praxe.

Hydrologické sucho

Hydrologické sucho vzniká následkem nedostatku srážek a projevuje se jako nedostatek zdrojů povrchových a podzemních vod (snižují se průtoky ve vodních tocích, hladiny jezer a nádrží, stav hladiny ve vrtech a vydatnosti pramenů). Nedostatek srážek se v podzemní části hydrologického cyklu projevuje s určitým zpožděním.

Vznik hydrologického sucha je ovlivněn i užíváním vody, proto je třeba na hydrologické sucho pohlížet jako na **přírodní fenomén, který však může být prohlouben lidským působením.**

Zdroj: [Portál ČHMÚ](#)

Další výstupy a informace nabízí projekt zabývající se mapováním sucha od r. 2012, který je dostupný na webu www.intersucho.cz.

\$LOGOIMAGE

2. Ohrožení osob

- Nedostupnost pitné vody vlivem omezení zdrojů povrchové i podzemní vody.
- Nedostatek potravin způsobený neúrodou v zemědělství.
- Ohrožení plynoucí ze zvýšeného požárního nebezpečí v období sucha.

3. Předpokládané ztráty a škody na majetku a životním prostředí

- Ekonomické ztráty v oblasti zemědělství, vodního hospodářství, energetiky, průmyslu a lesnictví.
- Odumírání rostlinstva v postižené oblasti, vymírání živočichů, v krajním případě může dojít až ke zhroucení celého ekosystému.
- Kombinace vedra a sucha současně vytváří podmínky pro zvýšený výskyt požárů lesního porostu i zemědělských plodin, v souvislosti s tím se zvyšují i nároky na vodu jako hasební prostředek.

4. Jak se chovat při extrémním suchu

Při extrémním suchu by měl každý v zasažené oblasti dbát zvýšené opatrnosti zodpovědným chováním při manipulaci s otevřeným ohněm v přírodě a efektivním snížením vlastní spotřeby vody pouze pro účely pití, vaření a základní osobní hygieny.

4.1 Kde najít informace o hrozbě a vzniku extrémního sucha

- Odkazy přímo na informace o suchu naleznete [Portálu ČHMÚ](#) a webu www.intersucho.cz.
- Přehled vybraných informačních zdrojů pro různé typy hrozeb a případně i mimořádných událostí naleznete [zde](#).
- Aktuální informace k extrémnímu suchu a mimořádným událostem, které s nimi bezprostředně souvisí, sledujte **v období bezprostředně před jejich vznikem, při jejich průběhu a po jejich odeznění** na [Facebookovém profilu](#) HZS Karlovarského kraje nebo na jeho [Twitterovém účtu](#) pod uživatelským jménem [@hzskvk](#).
- V případě ohrožení zdraví nebo života volejte na **tísňovou linku 112**.

4.2 Zásady správného chování před extrémním suchem

Strategická preventivní opatření

- Již při výstavbě nebo rekonstrukci domu uvažujte o možnosti využívat dešťovou vodu, která může nahradit až 50 % spotřeby pitné vody v domácnosti s využitím záchytných nádrží se samostatným rozvodem po domě, případně i možnosti vybudování domácí čistíčky odpadních vod napojené na kořenovou čistíčku.
- Při pořizování vybavení do domácnosti můžete volit varianty snižující spotřebu vody, jedná se např. o perlátory do pákových baterií omezujících průtok (ušetří až 30 % vody), WC s duálním splachováním (toaletu spláchne i 3 l vody), úsporné sprchové hlavice (ušetří až 30 % vody), myčka nádobí (až 14 sad nádobí umyje i s méně než 10 l vody) atp.
- Vytvářejte si **přiměřené zásoby balené vody a trvanlivých potravin**. Nezapomínejte je však obměňovat v závislosti na datu jejich maximální spotřeby.

\$LOGOIMAGE

- Pokud Vám to podmínky dovolí, zachytávejte dešťovou vodu do nádob. Využijete ji standardně na zalévání zahrady, ale později např. i pro splachování toalety.
- Zmapujte okolí svého bydliště, zda se v dostupné vzdálenosti nenacházejí volně přístupné přírodní zdroje pitné nebo minerální vody, studánky atp. s ověřenou kvalitou vody pro pitné účely.

Opatření při bezprostřední hrozbě extrémního sucha

- Při hrozbě nebo výskytu sucha respektujte opatření přijímané úřady k omezení nebo zakázání nakládání s povrchovými vodami nebo i k omezení užívání pitné vody z vodovodu (k zalévání zahrad, napouštění bazénů, mytí aut atp.).
- **Nepodílejte se na vytváření a šíření paniky** tím, že budete nakupovat nepřiměřené množství balené vody v obchodech.
- Předcházejte nebezpečí vzniku požáru:
 - ◆ Nerozdělávejte oheň v přírodě a na volném prostranství za silného větru.
 - ◆ Pokud rozděláváte oheň v přírodě, důkladně vyberte místo ohniště minimálně 50 m od okraje lesa nebo pole s obilím. Ohniště důkladně oddělte od okolního prostředí kamením nebo pískem. Oheň nikdy neroznášejte po okolí a nevhazujte do něj výbušné předměty. Před tím než se od ohně

\$LOGOIMAGE

vzdálíte, důkladně jej uhasíte prolitím vodou nebo zasypáním zeminou! Při Vašem odchodu se z ohniště nesmí kouřit a popel i půda pod ohništěm musí být chladná.

- ◆ Věnujte zvýšenou pozornost i při běžném grilování.
- ◆ Nekuřte, neodhazujte nedopalky cigaret v přírodě a neodpalujte pyrotechnické výrobky.
- ◆ **Nevypouštějte lampionky štěstí.**

4.3 Zásady správného chování při extrémním suchu

Nadále avšak ještě důrazněji platí **Opatření při bezprostřední hrozbě extrémního sucha** uvedená v předchozí kapitole. Dále:

- Získejte informace o situaci a její prognóze.
- **Řiďte se pokyny složek IZS a nařízeními obecního úřadu a jiných správních úřadů k omezení spotřeby vody a snížení požárního nebezpečí.**
- Nakládejte úsporně a efektivně s vodou.
- **Šetřete pitnou vodou z veřejného vodovodu**, přestože je dodávka zatím funkční. Při několikadenním výpadku v dodávkách pitné vody z veřejného vodovodu, můžete využít např. vodu z pramenů v okolí s ověřenou kvalitou vody pro pitné účely.
- **Nikdy nevolejte na tísňové linky pro získání informací o situaci.**
- Aktivně zjišťujte, zda je v místě Vašeho bydliště organizováno náhradní nebo nouzové zásobování pitnou vodou a jakým způsobem. Bližší informace o zásadách využívání náhradních nebo nouzových dodávek pitné vody naleznete v článku "[Narušení dodávek pitné vody](#)".
- Ověřené a aktuální informace sdílejte s blízkými, se sousedy atp.

4.4 Zásady správného chování po extrémním suchu

- Nadále sledujte informace o aktuální situaci a řiďte se případnými pokyny složek IZS, správních úřadů a vodohospodářů.
- Doplněte spotřebované zásoby, zamyslete se nad možnými zlepšeními ve Vaší přípravě s výhodou právě získaných zkušeností a přijměte efektivní opatření do budoucna.

5. Možné související hrozby

\$LOGOIMAGE

V souvislosti s výskytem extrémního sucha je možné očekávat vznik dalších sekundárních mimořádných událostí. Jedná se zejména o:

- [Narušení dodávek pitné vody.](#)
- [Požár v přírodě.](#)
- [Přívalové povodně](#) v důsledku neschopnosti krajiny absorbovat vydatné dešťové srážky.

\$LOGOIMAGE